

III

(Prípravné akty)

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR

512. PLENÁRNE ZASADNUTIE EHSV Z 9. A 10. DECEMBRA 2015

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2014“

[COM(2015) 247 final]

(2016/C 071/06)

Spravodajkyňa: Reine-Claude MADER

Komisia sa 6. júla 2015 rozhodla podľa článku 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Správu Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2014“

[COM(2015) 247 final].

Sekcia pre jednotný trh, výrobu a spotrebu poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 17. novembra 2015.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 512. plenárnom zasadnutí 9. a 10. decembra 2015 (schôdza z 9. decembra 2015) prijal 128 hlasmi za, pričom 1 člen hlasoval proti a 1 člen sa hlasovania zdržal, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1. EHSV oceňuje rôzne iniciatívy Komisie zamerané na podporu spravodlivej hospodárskej súťaže, ktorá zachováva záujmy hospodárskych subjektov (podniky, spotrebiteľia, pracovníci).

1.2. EHSV podporuje opatrenia, ktoré Komisia prijala na zabezpečenie dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže, vrátane opatrení namierených proti praktikám narúšajúcim hospodársku súťaž, ako je napríklad zneužitie dominantného postavenia, ktoré brzdí hospodársky rozvoj EÚ, a najmä rozvoj MSP, ktoré majú kľúčový význam pre rast a zamestnanosť, ako aj rozvoj sociálnych podnikov, ktoré sú nositeľmi sociálnej súdržnosti.

1.3. Lutuje však, že Komisia ani teraz neprijala skutočný súdny mechanizmus na kolektívne uplatňovanie nárokov, aby sa účinne uplatnilo právo na odškodnenie obetí praktík narúšajúcich hospodársku súťaž.

1.4. Víta prácu, ktorú vykonala Komisia v súvislosti s tým, aby pravidlá boli známe a transparentné, vďaka čomu sa stabilizujú podniky a následne aj trh. V tejto súvislosti chce pripomenúť, že postupy realizované v sektore distribúcie si zasluhujú trvalú pozornosť.

1.5. EHSV víta podnet Komisie na spoluprácu s vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže (NCA), ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu, najmä pokiaľ ide o prevenciu a rozvoj programov informujúcich o právnych predpisoch v oblasti hospodárskej súťaže. Domnieva sa, že na tento účel musia disponovať potrebnými prostriedkami.

1.6. Vzhľadom na globalizáciu obchodu sa táto spolupráca musí rozšíriť na medzinárodnú úroveň v záujme toho, aby Európa nemusela znášať negatívne vplyvy spôsobené nekalou hospodárskou súťažou.

1.7. Výbor si želá, aby sa upevnil, či dokonca posilnil dialóg medzi jednotlivými európskymi inštitúciami (EP, EHSV, Výbor regiónov).

1.8. EHSV podporuje vývoj v oblasti pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci, ktoré boli zosúladené s cieľom podporiť inovatívne podniky, najmä v digitálnej oblasti. V tejto oblasti sa vytvárajú veľmi dôležité príležitosti z hľadiska hospodárskeho rozvoja a vytvárania pracovných miest v záujme spotrebiteľov a podnikov.

1.9. Zároveň si uvedomuje, že pokiaľ ide o optimalizáciu v daňovej oblasti, Komisia môže zasahovať len v obmedzenej miere. EHSV si želá, aby Komisia pokračovala vo svojom úsilí znižovať nezrovnalosti v oblasti zdaňovania a sociálnej oblasti, obmedzovať ich alebo odstraňovať v rámci svojich právomocí, a aby súčasne dbala o to, aby tieto opatrenia nespôsobili nivelizáciu smerom nadol.

1.10. EHSV sa domnieva, že trh s energiou si vyžaduje veľkú pozornosť. Podporuje vytvorenie európskej energetickej únie s cieľom zaistiť bezpečnosť zásobovania a dodávok energie za dostupné ceny na celom svojom území.

1.11. Okrem toho považuje za dôležité prijať opatrenia, ktoré prispievajú k úspore energie, zlepšeniu energetickej účinnosti a rozvoju obnoviteľných zdrojov energie.

1.12. Domnieva sa, že otvorenie trhu s energiou musí byť prínosom pre spotrebiteľov, ktorí nemajú reálnu vyjednávaciu pozíciu.

1.13. EHSV si želá, aby sa urobilo všetko pre to, aby sa zabezpečil voľný prístup k digitálnym technológiám s cieľom umožniť hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach. Tento cieľ si vyžaduje komplementárnosť medzi súkromnými investíciami a štátnou pomocou.

1.14. EHSV vyzýva Komisiu, aby naďalej venovala osobitnú pozornosť ponuke finančných služieb, aby sa reálna ekonomika mohla financovať a aby spotrebiteľia mohli naďalej využívať najvýhodnejšie podmienky pre služby, ktoré používajú.

1.15. Výbor na záver pripomína, že je nevyhnutné monitorovať a hodnotiť prijaté politické opatrenia.

2. Obsah správy o politike hospodárskej súťaže za rok 2014

2.1. Táto výročná správa sa zameriava najmä na jednotný digitálny trh, energetickú politiku a finančné služby. Uvádzajú sa v nej aj otázky týkajúce sa posilnenia konkurencieschopnosti európskeho priemyslu, kontroly štátnej pomoci, podpory kultúry hospodárskej súťaže v EÚ a za jej hranicami a medziinštitucionálneho dialógu.

2.2. V správe sa vyzdvihuje digitálne hospodárstvo ako faktor, ktorý by mohol stimulovať inováciu a rast v odvetviach energetiky, dopravy, verejných služieb, zdravia a vzdelávania. Na tento účel boli použité všetky právne nástroje v oblasti hospodárskej súťaže s cieľom podporiť rozvoj a modernizáciu infraštruktúry vrátane širokopásmových sietí tzv. novej generácie prostredníctvom štátnej pomoci a zároveň zaručiť dodržiavanie zásady technologickej neutrality.

2.3. Trh s inteligentnými mobilnými zariadeniami sa vyvíja veľmi rýchlo, ako to dokazuje aj kúpa aplikácie Whatsapp⁽¹⁾ zo strany Facebooku, ktorú Európska komisia na konci prvej fázy preskúmania bez námietok povolila podľa nariadenia o fúziách 139/2004⁽²⁾.

2.4. V roku 2014 bolo možné opäť konštatovať, že uplatňovanie práva v oblasti hospodárskej súťaže na digitálny sektor charakterizujú zložité vzťahy a potrebná rovnováha, pričom treba rešpektovať práva duševného vlastníctva, ktoré vyplývajú z patentu, čoho dôkazom sú rozhodnutia spoločností Samsung a Motorola⁽³⁾, alebo z autorských práv, ako to dokazuje začatie konania vo veci formálneho zisťovania proti viacerým americkým filmovým štúdiám a európskym prevádzkovateľom plateného televízneho vysielania v tzv. veci o „cezhraničnom prístupe k obsahu platenej televízie“⁽⁴⁾.

2.5. V správe sa ďalej uvádza odvetvie energetiky a poukazuje sa na to, že je potrebné reformovať európsku energetickú politiku. Komisia má v úmysle podporiť investície do infraštruktúry vytvorením rámca pre štátnu pomoc a zjednodušením jej poskytovania: v novom všeobecnom nariadení o skupinových výnimkách sa skutočne určuje, že za niektorých podmienok už nebude potrebný predbežný súhlas Komisie⁽⁵⁾ v prípade poskytovania štátnej pomoci na energetickú infraštruktúru, na podporu energetickej účinnosti budov, v prípade podpory výroby energie z obnoviteľných zdrojov, dekontaminácie znečistených lokalít a recyklácie.

2.6. Pomoc na jadrovú energiu však v nových usmerneniach nie je zahrnutá. Poskytovanie tejto pomoci teda naďalej skúmajú útvary Komisie na základe článku 107 ZFEÚ, tak ako to bolo aj v prípade plánu Spojeného kráľovstva na podporu výstavby a prevádzky novej jadrovej elektrárne v Hinkley Point⁽⁶⁾.

2.7. Politika hospodárskej súťaže sa tiež použila ako nástroj na zníženie ceny energie potrebaním zneužívania zo strany prevádzkovateľov resp. ich kartelov, ako napríklad v prípade EPEX Spot a Nord Pool Spot (NPS)⁽⁷⁾, či OPCOM v Rumunsku, ktorý zneužil svoje dominantné postavenie⁽⁸⁾, alebo Bulgarian Energy Holding (BEH) v Bulharsku⁽⁹⁾ alebo dokonca v prípade spoločnosti Gazprom v súvislosti s novými dodávkami zemného plynu v strednej a východnej Európe⁽¹⁰⁾.

2.8. Politika hospodárskej súťaže sa v roku 2014 taktiež snažila zvýšiť transparentnosť finančného sektora a podporiť lepšiu reguláciu a dohľad nad bankovým sektorom.

2.9. Komisia na základe toho pristúpila ku kontrole štátnej pomoci poskytnutej v Grécku, na Cypre, v Portugalsku, Írsku a Španielsku a zároveň dohľadla na to, aby rozvojové banky nenarúšali hospodársku súťaž⁽¹¹⁾.

2.10. Takisto dvakrát iniciovala súdne konanie voči bankám RBS a JP Morgan, ktoré na jednej strane vytvorili nezákonný bilaterálny kartel s cieľom ovplyvňovať referenčnú úrokovú sadzbu LIBOR pre švajčiarsky frank a na strane druhej vytvorili kartel s UBS a Crédit Suisse v oblasti rozpätí medzi nákupnou a predajnou cenou úrokových derivátov vo švajčiarskych frankoch v Európskom hospodárskom priestore⁽¹²⁾. Komisia im uložila pokutu vo výške 32,3 miliónov EUR⁽¹³⁾.

⁽¹⁾ Vec M.7217, Facebook/Whatsapp, rozhodnutie Komisie z 3. októbra 2014.

⁽²⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1).

⁽³⁾ Vec AT.39985, Motorola – presadzovanie patentov nevyhnutných pre normu GPRS, rozhodnutie Komisie z 29. apríla 2014. Vec AT.39939, Samsung – presadzovanie patentov nevyhnutných pre normu UMTS, rozhodnutie Komisie z 29. apríla 2014.

⁽⁴⁾ Vec AT.40023, Cezhraničný prístup k obsahu platenej televízie, 13. januára 2014.

⁽⁵⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 316/2014 z 21. marca 2014 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na kategórie dohôd o transfere technológií (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 17), Usmernenia o uplatňovaní článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na dohody o transfere technológií (Ú. v. EÚ C 89, 28.3.2014, s. 3).

⁽⁶⁾ Vec SA.34947 UK – podpora jadrovej elektrárne Hinkley Point C, 8. októbra 2014.

⁽⁷⁾ Vec AT.39952, Energetické burzy, rozhodnutie Komisie z 5. marca 2014.

⁽⁸⁾ Vec AT.39984, OPCOM/Rumunská energetická burza, rozhodnutie Komisie z 5. marca 2014.

⁽⁹⁾ Vec AT. 39767, BEH – elektrická energia.

⁽¹⁰⁾ Vec AT. 39816, Nové dodávky zemného plynu v strednej a východnej Európe, 4. septembra 2012.

⁽¹¹⁾ Vec SA.36061, Spojené kráľovstvo – podnikateľská banka, rozhodnutie Komisie z 15. októbra 2014. Vec SA.37824, Portugalská rozvojová finančná inštitúcia, rozhodnutie Komisie z 28. októbra 2014.

⁽¹²⁾ Vec AT.39924, Úrokové deriváty vo švajčiarskych frankoch, rozhodnutie z 21. októbra 2014, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1190_en.htm.

⁽¹³⁾ Žiadna pokuta nebola uložená RBS v súlade s oznámením o zhovievavosti z roku 2006 vzhľadom na skutočnosť, že táto inštitúcia informovala Komisiu o existencii kartelu, čím sa vyhla pokute vo výške 5 miliónov EUR za svoju účasť na priestupku. Pre UBS a JP Morgan boli pokuty znížené za to, že spolupracovali pri vyšetrovaní v rámci programu zhovievavosti Komisie. Všetky štyri banky sa rozhodli urovnať spor s Komisiou vysporiadaním a na základe toho boli ich pokuty znížené o ďalších 10 %.

2.11. Komisia pokračovala aj v konaní za protisúťažné obchodné modely založené na multilaterálnych výmenných poplatkoch, ktoré uplatňovali spoločnosti Visa Europe, Visa Inc., Visa International a MasterCard: na jednej strane záväzky navrhované spoločnosťou Visa Europe vyhlásila za záväzné a na strane druhej pokračovala v konaní proti Visa Inc. a Visa International, pokiaľ ide o medzinárodné medzibankové poplatky.

2.12. V správe sa poukazuje aj na úsilie, ktoré Komisia vyvíja na podporu konkurencieschopnosti európskych podnikov, najmä MSP, tým že uľahčuje ich prístup k financovaniu vo fáze ich rozvoja⁽¹⁴⁾ a podporuje výskum a inovácie prostredníctvom nového rámca na poskytovanie pomoci na základe skupinovej výnimky⁽¹⁵⁾.

2.13. MSP sú taktiež hlavnými subjektmi, ktorých sa týka revízia oznámenia „de minimis“, ktoré im poskytne usmernenia na posúdenie toho, či ich dohody spadajú alebo nespádajú pod článok 101 ZFEÚ, podľa ktorého je zakázané uzatvárať nezákonné dohody medzi podnikmi⁽¹⁶⁾.

2.14. Komisia v roku 2014 tiež venovala mimoriadnu pozornosť aj využívaniu systémov zdaňovania niektorými podnikmi v niektorých členských štátoch s cieľom znížiť svoj základ dane. Začala konania vo veci formálneho vyšetrovania spoločnosti Apple v Írsku, Starbucks v Holandsku a Fiat Finance & Trade v Luxembursku.

2.15. V minulom roku uplynulo desať rokov od začiatku uplatňovania nariadenia (ES) č. 1/2003 a od revízie nariadenia o kontrole koncentrácií⁽¹⁷⁾. V správe sa v tejto súvislosti uvádza, že by bolo žiaduce dosiahnuť pokrok, pokiaľ ide o nezávislosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže a nástroje umožňujúce stíhať a postihovať nezákonné praktiky. Takisto sa v nej zdôrazňuje potreba zefektívniť kontrolu koncentrácií.

2.16. Komisia tiež uvádza, že tento rok bolo významným úspechom v oblasti politiky hospodárskej súťaže prijatie smernice o žalobách o náhradu škody pre porušenie antitrustových pravidiel, ktorá nadobudla účinnosť v roku 2014, vzhľadom na to, že smernica uľahčí európskym občanom a podnikom získať účinnú náhradu škody spôsobenej porušením antitrustových pravidiel, ako sú kartely alebo zneužívanie dominantného postavenia na trhu

3. Všeobecné pripomienky

3.1. EHSV podporuje politiku digitálneho rozvoja, ako aj iniciatívy na podporu inovácie a rastu. Domnieva sa, že širokopásmové pripojenie musí byť dostupné na celom území EÚ, čo si môže vyžadovať použitie štátnej pomoci vrátane doplnkových finančných prostriedkov EÚ. V tejto súvislosti by mohli byť užitočné usmernenia pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí⁽¹⁸⁾.

3.2. Okrem toho, digitálny trh nemôže existovať bez širokopásmovej siete na celom území. Ciele Komisie sú skromnejšie vzhľadom na nedostatočný záujem súkromných prevádzkovateľov v určitých oblastiach, a to najmä vo vidieckych oblastiach, v ktorých treba podporovať hospodársky rozvoj.

3.3. EHSV podporuje úmysel Komisie postihovať porušovanie pravidiel hospodárskej súťaže: domnieva sa, že výška sankcií musí mať odrádzajúci účinok a že v prípade opakovaného porušovania ich treba sprísniť. Politiku hospodárskej súťaže okrem toho treba vysvetliť, a to aj v podnikoch, aby sa zabránilo nekalej hospodárskej súťaži.

3.4. EHSV súhlasí s názorom Komisie, že počet užívateľov inteligentných mobilných zariadení sa zvyšuje. Inovácia má v tejto oblasti kľúčový význam, avšak pre prevádzkovateľov treba stanoviť jasné a transparentné „pravidlá hry“. Domnieva sa, že všadeprítomnosť veľkých medzinárodných skupín, ako je napríklad Google, vedie k riziku zneužívania dominantného postavenia, a že je dôležité zabezpečiť dodržiavanie existujúcich pravidiel s cieľom umožniť vstup nových operátorov na trh.

⁽¹⁴⁾ Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií (Ú. v. EÚ C 19, 22.1.2014, s. 4).

⁽¹⁵⁾ Oznámenie Komisie – Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie (Ú. v. EÚ C 198, 27.6.2014, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Oznámenie Komisie – Oznámenie o dohodách menšieho významu, ktoré neobmedzujú citeľne hospodársku súťaž podľa článku 101 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (oznámenie de minimis) (Ú. v. EÚ C 291, 30.8.2014, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, 4.1.2003, s. 1), Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Nariadenie ES o fúziách) (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Oznámenie Komisie – Usmernenia EÚ pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí (Ú. v. EÚ C 25, 26.1.2013, s. 1).

3.5. Okrem toho si myslí, že držiteľia patentov musia poskytnúť dohody o udelení licencie na patent za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok.

3.6. Výbor podporuje prispôsobenie legislatívneho rámca o autorských právach digitálnemu veku⁽¹⁹⁾: ako opodstatnene zdôrazňuje Komisia, musí „držať krok s vývojom“.

3.7. EHSV sa v súvislosti s fungovaním trhov s energiou domnieva, že rozvoj hospodárstva nemožno doceliť bez spoločnej energetickej politiky. Víta preto úsilie Komisie vytvoriť európsku energetickú úniu.

3.8. Domnieva sa, že táto únia bude prínosom pre podniky a spotrebiteľov, ktorí musia mať aj možnosť využívať primerané ceny a bezpečnosť dodávok.

3.9. Výbor podporuje ostražitosť, ktorú Komisia venuje trhu s energiou, aby zabezpečila skutočnú hospodársku súťaž a aby sa prijali iniciatívy na odstránenie prekážok pre hospodársku súťaž na týchto neregulovaných trhoch. Žiada, aby Komisia využila všetky prostriedky a zabránila narušeniam, ktoré majú negatívny vplyv na hospodárstvo.

3.10. Okrem toho považuje za mimoriadne dôležité prijať opatrenia, ktoré prispievajú k úspore energie, zlepšeniu energetickej účinnosti a rozvoju obnoviteľných zdrojov energie a bioenergie.

3.11. EHSV požaduje, aby celý finančný sektor bol etickejší a transparentnejší a podporoval rast.

3.12. Víta skutočnosť, že kontrola štátnej pomoci prispela k prijatiu koherentných opatrení s cieľom napraviť finančné ťažkosti, obmedziť narušenie hospodárskej súťaže a súčasne znížiť využívanie peňazí daňových poplatníkov na nevyhnutné minimum. Poukazuje na to, že kontrola štátnej pomoci umožnila obmedziť určité deformácie hospodárskej súťaže na trhu v rámci posilňovania a zavádzania mechanizmov dohľadu.

3.13. Výbor by chcel zdôrazniť, že vďaka opatreniam Komisie na zníženie poplatkov za používanie platobných kariet sa podarilo znížiť poplatky za transakcie na jednotnom trhu o 30 až 40 %.

3.14. Ohlásený cieľ týkajúci sa podpory hospodárskeho rastu je absolútnou nevyhnutnosťou a mohol by sa podporiť prostredníctvom politiky v oblasti štátnej pomoci pre inovácie, ktorá je zahrnutá do „rámca pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie“.

3.15. EHSV vo svojich predchádzajúcich stanoviskách privítal iniciatívu Komisie na modernizáciu poskytovania štátnej pomoci a usúdil, že nové usmernenia⁽²⁰⁾ vo väčšej miere zodpovedajú potrebám členských štátov a reálnej situácii na trhu. Domnieva sa, že väčšia transparentnosť prispeje k lepšiemu chápaniu poskytovania štátnej pomoci. Prostredníctvom dohľadu Komisie sa zabezpečí, že poskytovanie pomoci bude v súlade so stanovenými pravidlami. Hodnotenie nakoniec umožní členským štátom zabezpečiť správne použitie pridelenej pomoci.

3.16. Oznámenie Komisie o podmienkach potrebných na podporu realizácie európskych projektov, ako aj ohlásené vytvorenie Európskeho fondu pre strategické investície by malo prispieť k dosiahnutiu tohto cieľa.

3.17. EHSV taktiež víta, že sa uznáva potreba poskytnúť štátnu pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov, ktoré sa nachádzajú v zložitej situácii, ale sú životaschopné. Podporuje opatrenia na zastavenie nezákonných kartelov, ktoré poškodzujú rozvoj, najmä MSP, ktoré vytvárajú pracovné miesta a majú vplyv na zamestnanosť a ceny.

3.18. Výbor konštatuje, že veľké podniky pokračujú v daňovej optimalizácii vďaka rozdielnym daňovým systémom. Víta, že sa Komisia v rozsahu svojich právomocí usiluje riešiť otázku daňových únikov vyplývajúcich z nezrovnalostí v daňovej oblasti, obmedzovať ich alebo s nimi skončiť.

⁽¹⁹⁾ Ú. v. EÚ C 230, 14.7.2015, s. 72; Ú. v. EÚ C 44, 15.2.2013, s. 104.

⁽²⁰⁾ Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií (Ú. v. EÚ C 19, 22.1.2014, s. 4).

3.19. Mimoriadne dôležité je úsilie Komisie zamerané na zabezpečenie konvergencie s vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže a medzi nimi navzájom.

3.20. Výbor bude pozorne sledovať opatrenia nadväzujúce na bielu knihu s názvom „Smerom k účinnejšej kontrole koncentrácií v EÚ“, ktorá má v úmysle zlepšiť súčasné mechanizmy.

3.21. Vzhľadom na globalizáciu obchodu EHSV podporuje rozvoj mnohostrannej spolupráce (OECD, ICN a Unctad), ako aj programy spolupráce a technickej pomoci.

3.22. Dialóg medzi GR Komisie pre hospodársku súťaž, EP, EHSV a Výborom regiónov musí zabezpečiť transparentnosť medziinstitucionálnej diskusie o vykonávanej politike.

3.23. Táto vôľa viesť dialóg by sa mala zachovať o to viac, že predseda Juncker vo svojej poverovacej listine, ktorú odovzdal pani Vestagerovej, zdôraznil toto politické partnerstvo.

3.24. EHSV si na rozdiel od Komisie nemyslí, že smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/104/EÚ z 26. novembra 2014⁽²¹⁾ a odporúčanie o spoločných zásadách pre mechanizmy kolektívneho riešenia sporov v súvislosti s porušením práva hospodárskej súťaže by mohli potrebným spôsobom umožniť kolektívne uplatnenie práv obetí týchto porušení.

4. Konkrétne pripomienky

4.1. *Snaha o dosiahnutie krehkej rovnováhy medzi inováciou, hospodárskou súťažou a právom priemyselného vlastníctva v záujme prepojeného digitálneho trhu*

4.1.1. Osvedčené postupy v oblasti normalizácie a väčšia interoperabilita sú podľa Komisie kľúčovými prvkami účinnosti jej stratégie v digitálnej oblasti. Treba ešte vymedziť, čo si Komisia predstavuje pod pojmom „osvedčené“ postupy v oblasti normalizácie.

4.1.2. Prípady Motoroly⁽²²⁾, jedna z epizód „vojny o patenty na smartfóny“, sa uvádza ako príklad pre usmernenia, ktorými by sa mali riadiť podniky v tomto sektore. V uvedenej veci Komisia rozhodla, že spoločnosť Motorola, ktorá je držiteľom patentov (SEP) nevyhnutných pre normu GPRS, zneužila svoje dominantné postavenie tým, že sa usilovala o vydanie a vykonanie súdneho príkazu voči spoločnosti Apple na nemeckom súde. Tieto SEP boli klasifikované ako „nevyhnutné“ z toho dôvodu, že sú potrebné na uplatňovanie normy GSM. Podniky, ktoré sú držiteľmi SEP, majú potenciálne značnú trhovú silu, a preto od nich normalizačné orgány často vyžadujú, aby sa zaviazali poskytovať licencie na svoje patenty SEP za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok (fair, reasonable and non-discriminatory“ resp. podľa tzv. zásady FRAND) s cieľom zabezpečiť prístup k uvedenej norme pre všetky subjekty na trhu.

4.1.3. V uvedenom prípade, bez prístupu k patentu potrebného pre normu, ktorého vlastníkom bola spoločnosť Motorola, jej konkurent, ktorým bola v tomto prípade spoločnosť Apple, nemohol vyrábať a uvádzať na trh určité kategórie smartfónov.

4.1.4. Držiteľ patentu môže v prípade jeho porušenia legitímnym spôsobom podať žalobu na vnútroštátnom súde. Táto žaloba sa však môže považovať za zneužitie, ak má držiteľ SEP dominantné postavenie na trhu, ak sa zaviazal poskytnúť k nemu prístup za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok a ak konkurenčný podnik, na ktorého sa vzťahuje súdny príkaz, je schopný získať licenciu za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok. Komisia napriek tomu neuložila pokutu spoločnosti Motorola z toho dôvodu, že neexistuje judikatúra súdov Únie o zákonnosti podľa článku 102 ZFEÚ týkajúca sa súdnych príkazov zameraných na SEP a vzhľadom na skutočnosť, že vnútroštátne judikatúry sú rozdielne. Spoločnosti Motorola však nariadila, aby prestala zneužívať svoje postavenie.

4.1.5. Komisia prijala v podobnej veci záväzky navrhované spoločnosťou Samsung, že v EHP nebude žiadať o vydanie súdneho príkazu na základe SEP týkajúceho sa multifunkčných telefónov a tabletov voči podnikom, ktoré prijímú osobitný rámec na udeľovanie licencií.

⁽²¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/104/EÚ z 26. novembra 2014 o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov a Európskej únie (Ú. v. EÚ L 349, 5.12.2014, s. 1).

⁽²²⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 3.

4.1.6. Tieto prípady názorne poukazujú na to, že je veľmi zložitá dosiahnuť rovnováhu medzi patentovým právom a inováciou s konečným cieľom umožniť spotrebiteľovi získať technické produkty za rozumnú cenu, tak aby mal zároveň možnosť čo najširšieho výberu medzi interoperabilnými výrobkami.

4.1.7. EHSV podporuje úsilie Komisie v tomto smere a nabáda ju k tomu, aby nestrácala zo zreteľa skutočnosť, že cieľom uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže nie je hospodárska súťaž ako taká, ale hospodárska súťaž, ktorá je v konečnom dôsledku výhodná pre spotrebiteľa.

4.1.8. EHSV podporuje myšlienku doplniť súkromné investície verejnými investíciami s cieľom zabrániť vzniku digitálnej priepasti v EÚ, pričom by poskytovanie štátnej pomoci nemalo brániť súkromným investíciám. Usmernenia EÚ pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí⁽²³⁾ boli prvým textom, ktorý bol prijatý s konečnou platnosťou v rámci modernizácie štátnej pomoci, čo je pravdepodobne znakom toho, že Komisia sa zaoberá touto otázkou.

4.1.9. EHSV sa však domnieva, že cieľ Komisie dosiahnuť do roku 2020 plné pokrytie širokopásmovým pripojením (30 Mb/s) pre služby a zaviesť vysokorýchlostné širokopásmové pripojenie (100 Mb/s) pre 50 % Európanov nie je dostatočne ambiciózne.

4.2. Trhy s energiou

4.2.1. Zabezpečiť energetickú nezávislosť Európy a podporiť vytvorenie integrovaného trhu s energiou má prvoradý význam pre prístup k energii, odstránenie energetických ostrovov a bezpečnosť dodávok. V záujme dosiahnutia tohto cieľa musí EÚ prejaviť skutočnú politickú vôľu a taktiež podnecovať diverzifikáciu energetických zdrojov využívaných na podporu energie z obnoviteľných zdrojov. Európska energetická únia, ktorú požaduje predseda Komisie pán JUNCKER⁽²⁴⁾, bude určite zohrávať túto úlohu politického stimulu.

4.2.2. EHSV sa domnieva, že treba urýchlene realizovať tretí „energetický balík“ najmä vzhľadom na skutočnosť, že pravidlá uplatňované v cezhraničnom obchodovaní s energiou sú naďalej roztrieštené.

4.2.3. EHSV zdôrazňuje, že je potrebné urýchlene vykonať štrukturálne reformy, ktoré sú nevyhnutné na odstránenie prekážok pre investície do infraštruktúry, najmä pokiaľ ide o infraštruktúru s cezhraničným rozmerom.

4.2.4. EHSV verí, že presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže prispieva k otvoreniu vnútroštátnych trhov s energiou, ako to dokazujú aj prípady vo veci „Energetické burzy“ a „OPCOM/Rumunská energetická burza“, ktoré sa uvádzajú v správe Komisie⁽²⁵⁾, pri ktorých Komisia na jednej strane uložila pokutu podľa článok 101 ZFEÚ dvom burzám, ktoré sa dohodli, že nebudú medzi sebou súťažiť a rozdelia si územia, a na druhej strane uložila pokutu Rumunskej energetickej burze OPCOM podľa článku 102 ZFEÚ za diskrimináciu obchodníkov s elektrickou energiou z iných členských štátov.

4.2.5. Vyjadruje však pochybnosti v súvislosti s tvrdením, že veľkoobchodné ceny elektrickej energie klesli vďaka intenzívnejšej hospodárskej súťaži vzhľadom na to, že táto skutočnosť viedla len zriedkavo k zníženiu všeobecnej úrovne cien pre konečných spotrebiteľov⁽²⁶⁾.

4.2.6. EHSV v tejto súvislosti podporuje prešetovania, ktoré realizovala Komisia podľa článku 102 ZFEÚ, v súvislosti so zneužívaním dominantného postavenia zo strany spoločnosti Gazprom v odvetví dodávky zemného plynu v strednej a východnej Európe⁽²⁷⁾.

⁽²³⁾ Ú. v. EÚ C 25, 26.1.2013, s. 1.

⁽²⁴⁾ Jean-Claude Juncker, Nový začiatok pre Európu: Môj program pre zamestnanosť, rast, spravodlivosť a demokratickú zmenu – politické usmernenia pre novú Európsku komisiu, otvárací prejav na plenárnom zasadnutí Európskeho parlamentu, 15. júla 2014.

⁽²⁵⁾ Vec AT.39952 – Energetické burzy, rozhodnutie Komisie z 5. marca 2014 a vec AT.39984 OPCOM/Rumunská energetická burza, rozhodnutie Komisie z 5. marca 2014.

⁽²⁶⁾ Oznámenie Komisie na tému „Ceny energie a náklady na energiu v Európe“ z 29. januára 2014.

⁽²⁷⁾ Vec AT.39816, Nové dodávky zemného plynu v strednej a východnej Európe.

4.3. Finančné a bankové služby

4.3.1. V roku 2014 pokračovalo podrobné preskúvanie právnych predpisov týkajúcich sa bankovníctva a bankového dohľadu. Cieľom navrhovaných pravidiel je najmä zvýšiť transparentnosť finančných trhov.

4.3.2. Komisia taktiež dbala na to, aby sa finančné zariadenia, ktoré dostávajú štátnu pomoc, reštrukturalizovali alebo odišli z trhu, a venovala osobitnú pozornosť aj nebezpečenstvám narušenia hospodárskej súťaže medzi jednotlivými finančnými zariadeniami⁽²⁸⁾.

4.3.3. EHSV so záujmom sledoval vyšetrovania, ktoré Komisia realizovala v súvislosti s protisúťažnými obchodnými postupmi, a víta rozhodnutia, ktoré Komisia a vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže prijali v súvislosti s postihovaním „výmenných poplatkov“.

4.3.4. EHSV privítal rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Mastercard⁽²⁹⁾, ktorý potvrdil analýzu Komisie. Potvrdilo sa, že medzibankové poplatky, ktoré zaplatili spotrebiteľia pri svojich platbách bankovou kartou, boli čoraz vyššie, početnejšie a netransparentné.

4.3.5. Takéto obchodné postupy predstavujú okrem toho prekážku pre vstup iných ako bankových hospodárskych operátorov na trh platieb, ktorí sú schopní ponúknuť spotrebiteľom iné spôsoby elektronických, mobilných a bezpečných platieb, napr. prostredníctvom smartfónov.

4.3.6. Osobitosťou prípadu Mastercard bola aj skutočnosť, že mechanizmus na stanovovanie mnohostranných výmenných poplatkov bol účinkom obmedzenia a nie jeho predmetom.

4.3.7. EHSV víta, že Súdny dvor EÚ, ako aj Všeobecný súd konštatovali, že mnohostranné výmenné poplatky nemajú taký charakter, ktorý by bol objektívne potrebný na fungovanie systému Mastercard.

4.4. Väčšia podpora pre MSP

4.4.1. EHSV víta, že sa venuje pozornosť MSP, ktoré zohrávajú zásadnú úlohu, pokiaľ ide o rast, a dôležitú úlohu pri plnení cieľov stratégie Európa 2020. Súhlasí s rozhodnutiami Komisie zameranými na podporu financovania ich aktivít a prispôsobenie pravidiel ich osobitným potrebám.

4.4.2. EHSV oceňuje, že sa tieto politiky otvorili intelektuálnym profesiám, a uznáva rozhodujúcu úlohu európskych odborníkov pre rast, pretože v jednotlivých odvetviach zabezpečujú nevyhnutné znalosti potrebné na riešenie zložitých problémov občanov a podnikov. EHSV okrem toho odporúča, aby Komisia pokračovala v úsilí vyvíjanom v tomto smere a podľa možnosti ho ešte zintenzívnila.

4.4.3. *Usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií*⁽³⁰⁾ by napríklad mohli umožniť členským štátom, aby uľahčili prístup MSP k financovaniu v počiatočnej fáze ich činnosti. Okrem toho boli pravdepodobne vypracované tak, aby lepšie zodpovedali realnej situácii na trhu.

4.4.4. Výbor okrem toho podporuje opatrenia, ktoré Komisia prijala proti zneužívaniu dominantného postavenia, ktoré môže zabrániť vytváraniu a rozvoju MSP a ovplyvňovať ich aktivity.

4.4.5. V oznámení *de minimis* z roku 2014⁽³¹⁾ sa stanovuje „bezpečný prístav“ pre tieto dohody, ktoré nemajú výrazný vplyv na hospodársku súťaž vzhľadom na to, že sú uzatvárané medzi podnikmi, ktoré neprekračujú určitý podiel na trhu. Komisia okrem toho zverejnila pokyny pre MSP. EHSV sa však domnieva, že by bolo vhodné zorganizovať informačné kampane v teréne.

⁽²⁸⁾ Vec SA.38994 – Pravidlá na podporu likvidity bulharských bánk, rozhodnutie Komisie z 29. júna 2014.

⁽²⁹⁾ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 11. septembra 2014 vo veci C-382/12 P – MasterCard a i./Komisia

⁽³⁰⁾ Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií (Ú. v. EÚ C 19, 22.1.2014, s. 4).

⁽³¹⁾ Oznámenie Komisie – Oznámenie o dohodách menšieho významu, ktoré neobmedzujú citeľne hospodársku súťaž podľa článku 101 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (oznámenie *de minimis*) (Ú. v. EÚ C 291, 30.8.2014, s. 1).

4.5. *Posilnenie prostriedkov, ktorými disponujú vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže, a medzinárodná spolupráca*

4.5.1. EHSV oceňuje kvalitnú spoluprácu Komisie s vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže. Domnieva sa, že môže zabezpečiť interakciu, ktorá je nevyhnutná pre dobré fungovanie trhu.

4.5.2. Podporuje všetky opatrenia na podporu spolupráce vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže, čo si vyžaduje, aby mali k dispozícii zdroje a aby boli nezávislé.

4.5.3. EHSV súhlasí s iniciatívami Komisie zameranými na vytvorenie skutočného európskeho priestoru v oblasti hospodárskej súťaže, čo si vyžaduje harmonizáciu základných pravidiel vnútroštátnych právnych systémov, keďže prostredníctvom týchto pravidiel sa zabezpečuje hospodárska činnosť na jednotnom trhu.

4.5.4. Výbor sa taktiež domnieva, že členské štáty musia mať k dispozícii kompletný právny arzenál, ktorý umožňuje vykonávať potrebné inšpekcie a ukladať účinné a primerané pokuty.

4.5.5. Programy zhovievavosti, ktoré sa osvedčili v boji proti kartelom, sa musia takisto všeobecne uplatňovať vo všetkých členských štátoch.

4.5.6. Mnohostranná spolupráca s OECD, Medzinárodnou sieťou pre hospodársku súťaž a Unctad sa musí naďalej aktívne rozvíjať a Komisia sa musí snažiť zohrávať v tejto oblasti významnú úlohu.

4.5.7. EHSV na záver zdôrazňuje, že pri diskusiách o pristúpení s kandidátskymi krajinami by sa mala zabezpečiť lepšia technická pomoc.

V Bruseli 9. decembra 2015

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Georges DASSIS
